

Katten kan IKKE klare sig selv

Myte 2:

”Katte kan sagtens klare sig selv.” Sådan lyder en sejlivet myte, som desværre er en af de væsentligste årsager til, at Danmark har så mange forvildede, herreløse katte, der lever et forhutlet liv med sygdomme og i en evig kamp for at overleve.

Af Dorte Schmidt

Katte er afhængige af, at vi mennesker tager os af dem – og det gælder også de forvildede katte. Fælles for dem er jo netop, at de ikke lever som vilde dyr, men holder til tæt på os mennesker og kun overlever, hvis de kan

finde mad i vores affald, eller hvis de bliver fodret. Og de har bestemt ikke noget godt liv.

Sådan siger katteekspert Michelle Garnier, der af samme grund bliver vred, når hun hører folk sige, at katte sagtens kan klare sig selv.

– De glemmer, at der er tale om et domesticeret dyr. Det vil sige, at katten i de sidste 8-9.000 år har tilpasset sig til et liv med os mennesker i en grad, så den ikke ligesom sin afrikanske stamfader kan klare sig selv. Derfor kan man heller

Foto: Donna Kilday/Dreamstime.com

Pas ekstra godt på killinger og unge katte, der endnu ikke har udviklet deres stedsans. Tag dem eventuelt kun ud i sele.

I modsætning til hvad de fleste tror, er en sulten kat en elendig jæger. Derfor kan forvildede tamkatte ikke overleve ved kun at fange mus og fugle.

ikke sammenligne vildkatte med naturens vilde dyr. Huskatten er et tamdyr, der uvægerligt får store problemer, hvis den af en eller anden grund ender uden en ejer og er tvunget til at klare sig selv, siger hun og fortsætter:

– Man ville aldrig sige om en hund, at den sagtens kan klare sig selv. Men faktum er, at katte er lige så afhængige af os mennesker, som hunde er.

Forvildede katte er ikke vilde

At forvildede huskatte ikke kan sammenlignes med en vild kat, ser man tydeligt, hvis man kigger på den europæiske vildkat, der i modsætning til tamkatten netop har udviklet sig til at klare sig selv.

Den europæiske vildkat var tidligere udbredt i det meste af Europa, men i dag findes den kun få steder – blandt andet i Pyrenæerne i Spanien og Frankrig, på Sicilien og i Skotland.

Ligesom huskatten stammer den fra den afrikanske vildkat, men den er ikke social ligesom huskatten.

Den europæiske vildkat holder til i store skove, hvor den lever af gnavere, fugle, firben og insekter. Den lever alene og er kun sammen med artsfæller, når den parrer sig.

Der er med andre ord en verden til forskel på det liv, som en

europæisk vildkat og en forvildet tamkat lever.

De hutler sig igennem

I Danmark regner man med, at der findes omkring 650.000 ejerkatte og 500.000 herreløse katte. Mange af de herreløse katte er ramt af virus-sygdomme som katteaids og katte-leukæmi, der ikke kan behandles.

Sygdommene kan smitte din egen udekat, hvis du ikke sørger for at få den vaccineret.

De herreløse katte lider desuden ofte af bylder fra betændte bidsår, øjenbetændelser, herpesinfektioner og andre sygdomme, som ikke bliver behandlet. Desuden overlever herreløse katte kun, fordi de kan finde mad i skraldespande, eller fordi folk fodrer dem uden i øvrigt at tage ansvar for dem, hvis de bliver syge.

– Kattene hutler sig med andre ord igennem og overlever ikke, medmindre de holder til tæt på mennesker. Myten om, at herreløse katte da bare kan leve af at fange mus og rotter, holder nemlig heller ikke stik, forklarer Michelle.

– Faktum er, at en sulten kat er en meget dårlig jæger. Når en kat går på jagt, er det først og fremmest, fordi den vil vedligeholde sine færdigheder. En mæt kat kan bedre koncentrere sig om at udar-

MYTER OM KATTE

Der findes mange sejlivede myter om katte, som desværre betyder, at katteejere ikke altid forstår deres kat. Nu hjælper katteekspert Michelle Garnier os med at få aflivet myterne én efter én.

Artiklerne om kattemyter kan også læses på dyrefondenet.dk, efterhånden som de bliver bragt i bladet.

bejde en strategi og fange sit bytte og er derfor også en langt bedre jæger, oplyser hun.

Ejerkatte rammes også

Myten om, at katte kan klare sig selv, rammer ikke kun forvildede, herreløse katte, men også katte, som har en ejer.

– Først og fremmest er der mange, der dumper deres katte, når de bliver fertile og dermed også mere besværlige. Man må gå ud fra, at ejerne fejlagtigt tror, at katten nok skal klare sig uden hjælp. Men det kan katten ikke, så derfor bør den ansvarlige katteejer naturligvis sørge for at få den neutraliseret, før den bliver kønsmoden og kan få killinger, siger Michelle og gør opmærksom på, at mange hunkatte allerede er gravide, når de havner på et internat.

Derfor er de uansvarlige katteejere med til at gøre problemet med de alt for mange herreløse katte endnu større. En fertil hunkat kan få flere kuld killinger om året, så i løbet af få år kan en enkelt kat blive til flere hundrede katte.

Manglende stedsans

Når det gælder killinger, er der mange, som ikke er klar over, at det tager lang tid, før en kat har udviklet sin stedsans. Det betyder,

at hvis en killing eller en ung kat bliver væk, kan den sandsynligvis ikke finde hjem igen.

– Hvis en kat uden stedsans bliver forskrækket eller bange og derfor løber sin vej, er den nærmest hjælpeløs. Den aner ikke, hvor den er, og den ved ikke, hvilken vej den skal vælge for at finde sine mennesker igen. Det er forklaringen på, at så mange unge katte havner på internaterne, forklarer Michelle, som derfor anbefaler, at man altid får chipmærket sin killing og sørger for at få den registreret rigtigt.

– Det øger chancerne for at få katten hjem igen væsentligt, og kattens ejere slipper for uvisheden om, hvor katten er, og om den er død eller levende, siger hun og understreger, at det også først og fremmest er unge katte, der dræbes i trafikken.

Hold øje med din killing

Den norske etolog Bjarne O. Braastads forskning viser, at de katte, som formår at finde hjem over længere afstande, er over halvandet år og som regel hankatte.

Derfor skal killinger være under opsyn, når de kommer ud, så de ikke bliver væk. Forudsætningen for at tage katten med ud er, at den er godt socialiseret og kender sine mennesker godt. Brug gerne sele i starten, for hvis katten hører en ukendt lyd eller andet, risikerer

Foto: Misad/Dreamstime.com

Den europæiske vildkat (*Felis silvestris silvestris*) lever alene i store skove i bjergene og holder sig langt væk fra mennesker. Der er med andre ord tale om et vildt dyr. Sådan er det ikke med de forvildede danske huskatte (*Felis silvestris catus*), der ikke kan klare sig alene, men er afhængige af vores madaffald.

man, at den løber væk og gemmer sig. Efterhånden kan man gradvist give katten mere frihed.

Desuden skal man være klar over, at indekatte ikke har nogen stedsans, hvis de slipper ud. Heller ikke selvom de er halvandet år eller ældre.

– Min vurdering er, at katten skal holdes indendørs de første seks til otte uger, før de får lov til at komme ud, og de skal være omkring otte måneder, før de kan være ude alene. Det siger sig selv, at de også skal være mærket, vaccineret og neutraliseret, før de slippes løs på egen hånd, siger Michelle og understreger, at en forvildet killing ikke kan overleve alene.

– Den dør af sult, siger hun.

Katte skal også passes

En anden udbredt konsekvens af myten om, at katte kan klare sig selv, er, at mange katteejere tager på ferie uden at sørge for ordentlig pasning.

– Jeg har hørt om en ejer, der bare satte katten ud og derefter rejste på ferie i tre uger. Det blev heldigvis opdaget af nogle naboer, der tog katten til sig og gav den mad. Og ja – de var rasende på kattens ejer, da han kom retur, fortæller Michelle.

Inden man anskaffer sig en kat, skal man gøre sig klart, at den naturligvis også skal passes, når man tager på ferie.

– Det bedste er at lade katten

VÆR EN GOD KATTEEJER

- Få din kat mærket og registreret.
- Få din kat neutraliseret, før den bliver kønsmoden.
- Få din kat vaccineret, så den ikke bliver smittet med sygdomme og bærer smitten videre.
- Tjek din kat mindst en gang om dagen, så du er sikker på, at den er sund og rask.
- Dyrefondet anbefaler, at du får din kat registreret i Det Danske Katteregister, katteregister.dk.

En social kat, som er vant til at blive kælet med, vil savne samværet med mennesker, hvis den pludselig bliver efterladt alene i længere tid.

Foto: Photodet/Dreamstime.com

HJÆLP DE EJERLØSE KATTE

Lad være med at fodre en herreløs kat, medmindre du er klar til at tage det fulde ansvar for den.

Det vil sige, at du skal få den indfanget, så den kan blive tjekket for sygdomme og neutraliseret, hvis den er sund og rask.

Derefter er det dit ansvar at fortsætte fodringen og holde øje med den, så du kan sørge for dyrlægehjælp, hvis der er brug for det.

blive i hjemmet og så have en klar aftale med en, man stoler på, om at vedkommende kommer hver dag for at give katten mad og vand og leger med den. Det sidste er ikke mindst vigtigt, hvis der er tale om en indekat. Kattepasseren skal se katten hver dag og på den måde sikre sig, at den har det godt og ikke er kommet til skade, lyder rådet.

I Danmark findes der ingen regler om, hvor længe en kat må være alene. Det gør der til gengæld i Norge, hvor en kat ikke må være alene i mere end 24 timer.

I NORGE HAR KATTE RETTIGHEDER

**I Norge må en kat ikke være alene mere end et døgn.
I Danmark har vi ingen regler.**

Den norske fødevarerstyrelse, Mattilsynet, har udarbejdet en egentlig vejledning i, hvordan en kat skal have det. Blandt andet slår vejledningen fast, at en kat skal have dagligt tilsyn og pleje:

”Du har ansvaret for, at din kat får forsvarlig pleje. Det betyder, at du skal overlade ansvaret til en egnet person over 16 år, hvis du skal rejse fra katten.

Selvom det er ferie, skal katten have tilsyn og pleje hver dag. Det er ikke nok, at naboen sørger for tørfoder og vand uden for huset i ny og næ. Kattepasseren skal hver dag tjekke, at katten ikke er syg eller skadet, og tage den til dyrlæge, hvis det er nødvendigt.

Katte, som er vant til at være meget inde, skal også have mulighed for det, mens du er bortrejst. Sociale katte skal have selskab, så de ikke begiver sig ud på vandring.

Det bedste er at lade katte bo hjemme, mens kattepasseren sørger for fodring, pleje og social kontakt et par timer hver dag. Du kan også anbringe katten i en kattepension, men husk at bestille plads i god tid. Du bør lytte til andres erfaringer og undersøge stedet på forhånd, hvis du skal finde en god kattepension.

Hvis du ’ferieflytter’ katten til en kattepasser eller til sommerhuset, bør den holdes indendørs og luftes i sele. De fleste katte vil forsøge at finde hjem igen, og hvert år bliver mange katte væk fra deres ejere, fordi de går deres vej.”

Den norske fødevarerstyrelse har i øvrigt også en varslingsordning, hvor alle online kan aflevere en såkaldt bekymringsanmeldelse, hvis man har mistanke om et dyrevelfærdsproblem.

